

РЕШЕНИЕ

№ 5127

гр. София, 23.07.2013 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 17.07.2013 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Ана Илиева, като разгледа дело номер **5159** по описа за **2013** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 29, ал. 5 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, наричан за краткост по-надолу само Закона, във връзка с чл. 145 и следващите от АПК.

Делото е образувано по жалба на З. Й. А. с адрес: [населено място], [улица], ет. 3, ап. 11 срещу Решение № 2-172/26.04.2013 г. на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, наричана за краткост по-надолу само Комисията.

В жалбата, от съда се иска оспорваното решение да бъде отменено, като незаконосъобразно. Оспорващият твърди, че не е спазена процедурата по чл. 26 от АПК и той не е бил уведомен за започналото пред комисията производство, поради което е бил лишен от възможността да представи доказателства. А. не е могъл да се запознае с документите, послужили на административния орган като основание за издаването на оспореното решение и съответно да направи възражения и бележки. Едва след събирането на всички доказателства и като се вземат предвид възраженията на участвалите в производството лица, органът може да направи властническото си волеизявление. Инвокирани са доводи, че така на практика е нарушен и принципа на служебното начало, което е самостоятелно отменително основание. Посочено е, че при издаване на акта е нарушена формата му, защото не са изложени мотивите, т.е. липсва описание на фактическите предпоставки, дали възможност на комисията да

упражни правомощията си. Твърди се, че по преписката няма данни, които да установяват по категоричен начин, че З. А. е имал принадлежност към Държавна сигурност и е упражнявал дейност като секретен сътрудник - държател на явочна квартира. Посочено е, че издаването на акта не е съобразен със заповед № I-3900/11.11.1974 г. на Министъра на вътрешните работи относно вербуването и работата с агентурата, съгласно която съдържателят на явочна квартира следва доброволно да я е предоставил за срещи с агенти. По преписката не е установено А. да е предоставял жилището си с през визирания период на Държавна сигурност. Изтъква се, че З. А. е бил офицер от Българската Армия и жилището му в [населено място] му е било предоставено от Министерство на отбраната, поради което не е имало как същото да бъде използвано като явочна квартира. По преписката липсват каквито и да е саморъчно написани документи, от които да е видно, че оспорващия е имал отношения с бившата Държавна сигурност.

По време на проведеното по делото открито заседание оспорващият се явява лично и с адвокат К., която поддържа жалбата.

Ответникът по оспорването, в лицето на Комисията, чрез юрисконсулт П., намира жалбата за неоснователна. По време на заседанието се поддържа становището, че оспореното решение е законосъобразно – издадено е от компетентен орган, при спазване на административно-производствените правила и в съответствие с материално-правните разпоредби. Позовава се на дадения по повод на жалбата писмен отговор.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав, след като взе предвид наведените в жалбата доводи и изразеното становище на процесуалния представител на ответника по оспорването и се запозна с приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че оспорващият е бил кандидат за народен представител по време на изборите за 42 Обикновено Народно Събрание, проведени през месец май 2013 г. в 23 многомандатен избирателен район от листата на политическа партия „Ред, Законност и Справедливост”.

Документите, въз основа, на които е установена принадлежността му към органите по ал. 1 от Закона са: извлечение от регистрационен дневник, след предаването му на Комисията, в който: под № 79455 на 31.07.1986 г. е вписана регистрацията на секретен сътрудник, с псевдоним „ДЗИ” и последна страница от дневника, от който е видно, че е прошнурован, пронумерован и подпечатан с печата на ПГУ-ДС на 27.07.1986 г., карти, образец б, на името на жалбоподателя, с посочени дело № 79455, изготвени и подписани от оперативния работник С. С., в които е отразено, че А. е вербован на идейно-политическа основа и е отразена категорията му като секретен сътрудник – съдържател на явочна квартира и протокол рег. № КЛ 10 от 13.03.1990 г. с предложение за унищожаване на личните дела на действащи съдържатели на явочни квартири, в който под № 4 е отразено „ДЗИ” – 79455.

Приемайки, че са налице материално правните предпоставки, компетентният административен орган е упражнил дадените от закона правомощия, като е издал Решение № 2-172/26.04.2013 г., с което е обявена принадлежността З. Й. А. към органите по чл. 1 от Закона. В решението е посочено, че оспорващият е осъществявал сътрудничеството си в качеството на секретен сътрудник – съдържател на явочна квартира и е осъществявал дейността си под псевдоним „ДЗИ”.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав, след преценка на събраните

по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспореното решение е съобщено на З. А., чрез изпращането му по пощата, като видно от приложеното по делото известие за доставяне, същото е получено на 30.04.2013 г., от неустановено лице. Върху документа, няма отбелязване, дали същият е връчен лично на адресата. По тази причина, следва да се приеме, че подадената чрез административния орган на 10.05.2013 г. жалба вх. № 3666, е в рамките на 14-дневния преклузивен срок по чл. 149, ал. 1 от АПК. Съдът е сезиран от надлежна страна срещу акт, с който се засягат нейни законни права и интереси и следователно е подлежащ на оспорване. Във връзка с изложеното, съдът счита, че жалбата е процесуално допустима и като такава следва да бъде разгледана.

Разгледана по същество, тя е неоснователна.

Съгласно разпоредбата на чл. 1, ал. 2 от Закона, обявяването на принадлежност на български граждани, заемащи публични длъжности или извършващи публични дейности, към органите по ал. 1 се извършва при условията и по реда предвидени в него. В чл. 26, ал. 1, т. 1 от Закона е посочено, че установяване на принадлежност към органите по [чл. 1](#) е задължително за лица, регистрирани от изборителните комисии за участие в избори за президент и вицепрезидент, народни представители в Народното събрание и в Европейския парламент, кметове и общински съветници. В този смисъл, оспорваният, който е бил кандидат за народен представител, се явява лице, за което е предвидено, в случай на разкриване на принадлежност към органите по чл. 1, това обстоятелство да бъде обявено по предвидения от Закона ред от Комисията.

Административното производство по установяване и обявяване на определена категория лица за принадлежали към органите по чл. 1 от Закона и решението на Комисията, с което завършва това производство имат регистрационен характер. Те не създават нито права, нито задължения за лицата, за които има данни, че са сътрудничели на посочените органи. Комисията осъществява своите правомощия, чрез издаване на решения, в които се обявяват имената на определени лица, като целта на закона е да се сведе до знанието на членовете на съвременното гражданско общество на факти, които биха могли да имат нееднозначна морална и обществена оценка. Тези административни актове, установяват и удостоверяват наличието на конкретно обстоятелство - принадлежало ли е лицето, заемащо публична длъжност към съответните държавни служби, посочени в закона.

Съгласно чл. 24 от Закона, принадлежност към органите по чл. 1 от същия закон се установява при наличие на дейност като щатен или нещатен служител или секретен сътрудник на горепосочените органи. Дейността като секретен сътрудник – съдържател на секретна /конспиративна/ квартира, за какъвто е обявен оспорвания, е форма на дейност по смисъла на легалната дефиниция на § 1, т. 4 от ДР на закона и попада в кръга на дейностите, извършвани от лицата, оказвали негласна помощ на посочените в чл. 1 от Закона органи. Това обстоятелство се установява въз основа на изрично и изчерпателно изброените в нормата на чл. 25, ал. 1 от Закона документи, като са разграничени различни хипотези според вида дейност. Според приложимата за конкретния случай разпоредба на чл. 25, ал. 1, т. 3 от закона, установяването на дейност като секретен сътрудник се извършва на базата на следните документи, съдържащи се в информационните фондове: собственоръчно написана или подписана декларация за сътрудничество; собственоръчно написани агентурни сведения;

документи за получени възнаграждения; документи, собственоръчно написани или подписани от сътрудника, съдържащи се в делата на оперативен отчет; документи от ръководилия го щатен или нещатен служител; наличие на данни за лицето в справочните масиви (регистрационни дневници и картотеки), протоколите за унищожаване или други информационни носители. Граматическото тълкуване на цитираната разпоредба налага извода, че изброяването на тези документи е алтернативно, а не кумулативно. Наличието на който и да е тях, в случая - извлечение от регистрационен дневник, регистрационни карти и протокол с предложение за унищожаване на дела, е достатъчно основание за обявяване на принадлежност по смисъла на Закона. Изброените документи са от кръга на посочените в чл. 25, ал. 1, т. 3 на закона и същите носят информация достатъчно информация, за да може да се направи извода, че оспорващият е бил секретен сътрудник на ДС. Следва да се отбележи, че в административно производство, провеждано по Закона, органът упражнява правомощията си при условията на обвързана компетентност, т. е. без възможност за избор и свободна преценка между два и повече нормативно допустими правни резултата. След като изискващите се по чл. 25, ал. 1, т. 3 предпоставки са налице по отношение на проверяваното лице, то за комисията не съществува друга възможност, освен да обяви принадлежността му към ДС, което е направено посредством оспореното решение. В този смисъл не е без значение и постановеното от Конституционния съд на Република Б. Решение № 4 С., 26 март 2012 г. по конституционно дело № 14 от 2011 г (Обн., ДВ, бр. 28 от 06.04.2012 г.), с което е отхвърлено искането на тричленен състав на Върховния административен съд за установяване на противоконституционност на чл. 25, т. 3 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (обн., ДВ, бр. 102 от 19 декември 2006 г., последно изменен, ДВ, бр. 48 от 24 юни 2011 г.) в частта “документи от ръководилия го щатен или нещатен служител, както и наличие на данни за лицето в справочните масиви (регистрационни дневници и картотеки), протоколите за унищожаване или други информационни носители”.

Констатациите на комисията не се опровергават от показанията на свидетеля С., който според картоната обр. 6 е вербовал оспорващия. Същият не отрече да е изготвил документите, като посочи, че А. не е знаел, че е бил привлечен като секретен сътрудник на държавна сигурност – съдържател на явочна квартира. Според свидетеля на практика жилището на жалбоподателя не е ползвано за срещи с агенти, защото по това време той е имал малко дете. Никой освен него не е имал право да ползва дома на А. за тези цели. Съдът не може да кредитира в цялост показанията на свидетеля, защото по негово признание, той е бил в дългогодишно близко приятелство с оспорващия, поради което е съвсем естествено да представи сведенията, с които разполага в благоприятна за оспорващия светлина. Използването на изрази като „на практика не е знаел” или „по принцип е невъзможно”, налагат извода, че показанията на С. са несигурни и непоследователни, поради което не следва да им се дава вяра в пълна степен. Следва да се отбележи, че видно от посочения по-горе протокол е предложено унищожаване на делата на действащи съдържател на явочни квартири, от което може да се направи извода, че към началото на 1990 г. А. е осъществявал по някакъв начин дейността си секретен сътрудник, след като е отразен в документа като действащ.

По изложените съображения, съдът намира за неоснователни релевиранията от

оспорващия доводи, относно неправилна преценка на органа на описаните документи. По отношение на релевирия довод, че А. не е бил уведомен за започналото административно производство, с което е нарушена разпоредбата на чл. 26 и чл. 34 от АПК, съдът намира това нарушение за несъществено. Индивидуалният административен акт, с който е завършило производството подлежи на съдебен контрол. Неуведомяването на заинтересованите страни по предвидения от закона ред, нарушава тяхното право, да подадат възражение срещу проекта по предвидения в закона ред. Според, настоящия състав на съда, това нарушение не е съществено, тъй като с жалбата си срещу крайния акт, лицата, които считат, че техни права или законни интереси са засегнати, могат да ги защитят ефективно. Съдебната проверка на административния акт се явява най-солидната гаранция за защитата на правата и интересите на гражданите и организациите, в случай, че те са били накърнени по време на проведеното пред административния орган производство. Съдът, задължително, ще провери в цялост законосъобразността на оспорения акт.

Предвид на гореизложените съображения трябва да се приеме, че оспореното решение е издадено от компетентен орган, в предвидената форма и при съответствие с материално-правните разпоредби и целта на закона, поради което следва да бъде оставено в сила.

По отношение на направените разноски, предвид на факта, че ответникът по оспорването, чрез процесуалния си представител не е поискал такива, на същият не следва да се присъждат разноски.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 4 от АПК, Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на З. Й. А. с адрес: [населено място], [улица], ет. 3, ап. 11 срещу Решение № 2-172/26.04.2013 г. на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния Административен Съд на Република Б..